

NORGES BONDELAG

Direktoratet for naturforvaltning
7485 Trondheim

deres ref;

vår ref; 050994

dato; 1. oktober 2005

Høringssvar – Revisjon av lov om lakse- og innlandsfisk

Vi viser til deres brev av 05.07.2005 om revisjon av lov om laksefisk og innlandsfisk, og avgir med dette uttalelse fra Norske Lakseelver, Norges Bondelag og Norges Grunneigar og Sjølaksefiskarlag.

Generelt:

Det er kommet til flere endringer i lakse- og innlandsfiskeforvaltningen siden Stortinget vedtok lov av 15. mai 1992 om laksefisk og innlandsfisk m.v. Våre organisasjoner er derfor enige i at det er behov for å revidere loven. Vi gir nedenfor synspunkter på endringsforslag av aktuelle paragrafer. Vi forventer for øvrig å få lovforslaget på høring når miljøverndepartementet har laget et endelig forslag til revisjon av lakse- og innlandsfiskeloven.

Til de enkelte paragrafene:

§ 4 Fredningsprinsippet

Våre organisasjoner mener at § 4, første ledd, første setning; *"Anadrome laksefisk er fredet med mindre annet følger av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven"*, er tilstrekkelig for å sikre laksen mot uønsket høsting.

Vi går derfor i mot DNS forslag om et nytt ledd i § 4; *"I fredningstiden er det forbudt å fiske etter anadrome laksefisk, og å sette og la stå ute redskaper som er innrettet til fiske etter anadrome laksefisk"*.

Våre organisasjoner mener videre at bestemmelsen i første ledd, andre setning; *"Det samme gjelder annen fisk i vassdrag og deler av vassdrag hvor det går anadrome laksefisk"*, bør løses opp slik at annen fisk i lakseførende vassdrag kun fredes dersom høsting av disse artene medfører høsting av anadrome laksefisk. Vi går imot forslaget om å utvide fredningsprinsippet til å gjelde for andre ferskvannsorganismer.

§ 7 a Nasjonale laksevassdrag og laksefjorder

Våre organisasjoner støtter forslaget om å opprette en ny paragraf 7 a om Nasjonale laksevassdrag og laksefjorder.

§ 8 Importforbud

Våre organisasjoner er generelt for et strengt importregime som i størst mulig grad beskytter våre ville ferskvannsfiskesamfunn mot introduksjoner av uønskede arter og smittestoffer.

§ 9 Utsetting av fisk

Vi ser myndighetenes behov for sterkere virkemidler for å forebygge mot spredning av nye arter og smittestoffer i ferskvann. Våre organisasjoner støtter derfor DNS forslag om å tilføye; *"kunstige dammer på land"* i 1. ledd.

Våre organisasjoner støtter forslaget om at oppbevaring og transport av levende fisk krever tillatelse fra miljøvernmyndighetene, forutsatt at dette i vesentlig grad bidrar til å begrense spredningen av fremmede arter av ferskvannsfisk.

§ 12 Tiltak i akutte krisesituasjoner

Våre organisasjoner støtter forslaget om å endre ordlyden i denne paragrafen slik at myndighetene også kan iverksette tiltak som er nødvendige for å forebygge, begrense eller hindre skade på fiskestammer. Vi støtter videre forslaget om å innføre hjemmel til å fjerne uønskede arter som kan ha skadepotensialet.

§ 15 Fisketrapp, fiskerenne og lignende

Våre organisasjoner støtter forslaget om å endre § 15 slik at eventuell fastsettelse av grense for forbudssone avgjøres administrativt.

§ 16 Grunneiers rett til fiske etter anadrome laksefisk

Våre organisasjoner går imot forslaget om at redskapstyper som ikke har vært i bruk på svært lang tid ikke lenger skal omtales i paragrafen. Disse fangstmetodene er en del av grunneierretten og er kulturhistoriske. Vi kan ikke se noen forvaltningsmessig begrunnelse for å fjerne disse redskapstypene fra paragrafen.

§ 18 Barns Fiske

Våre organisasjoner går imot DN's forslag om å utvide retten til gratis fiskekort for personer som ikke har fylt 16 år til å gjelde hele året. Vi kan ikke se at DN har noen begrunnelse for forslaget om å utvide dette fisket.

Våre organisasjoner mener prinsipielt at Stortingets vedtak om § 18, barns fiske, er overføring av fiskerettigheter fra rettighetshaverne til andre, og at dette krever ekspropriasjon.

Vi vil advare mot en utvikling i retning av at flere grupper i befolkningen får rett til gratis fiskekort, da dette slår beina under grunneierens incitament for å drive en aktiv, driftsplanbasert fiskeforvaltning og tilretteleggelse for sportsfiske.

Vi viser til dom i Høyesterett av 22. desember 2004 om gratis fiske for barn under 16 år.

Sitat (51);

”Videre vil jeg framheve at lovgiverne ved utformingen av § 18 har satt klare rammer for fiskeretten: Ved siden av aldersgrensen på 16 år og begrensningen knyttet til at fisket bare skal skje ”med stang og håndsnøre”, inneholder paragrafen en tidsmessig begrensning til perioden fra nyttår til 20 august. Dette vil skjermes grunneieren i den perioden som kan være mest aktuell for utøvelse av næringsfiske. Det samme hensyn ligger bak § 18 femte ledd om unntak for kreps og bestemmelsen i tredje ledd, hvorefter barnas fiskerett ikke gjelder i vassdrag som fører anadrome laksefisk. Dette er i henhold til definisjonen i lakse- og innlandsfiskeloven § 5 bokstav a laksefisk som vandrer mellom sjø og ferskvann, i praksis laks og sjøørret. Og endelig har vi begrensningen i § 18 fjerde ledd, som jeg kommer tilbake til.”

Sitat (63);

*”Regjeringsadvokaten har under prosedyren for Høyesterett gitt uttrykk for at loven og forskriften må forstås slik at utøvelsen av barns fiske **skal** begrenses dersom vilkårene ellers er oppfylt. Jeg er enig i dette. Det skal følgelig fastsettes begrensninger dersom inngrepet går ut over det som må karakteriseres som mindre vesentlig. Domstolene må fullt ut kunne overprøve forvaltningens avgjørelse om dette. Det dreier seg om et rettsanvendelsesskjønn. Det er for øvrig opplyst at vedtak kan fattes for en lengre periode enn ett år.”*

Premissene i loven tilsier at en ikke kan utvide virkeområdet for retten til fritt fiske. Våre organisasjoner mener at denne vurderingen i høyesterettsdommen må gjenspeiles i paragrafens 5 ledd. Vi mener med bakgrunn i dette at paragrafens 5 ledd bør ha følgende ordlyd:

*”Der fiske etter denne paragraf vil være til skade for fiskekulturtiltak eller hvor barns fiske er til vesentlig fortregning for rettighetshavernes fiske **skal** departementet regulere utøvelsen av fisket.*

*På samme vilkår kan departementet etter søknad begrense **eller forby** det vederlagsfrie fisket i bestemte områder. Departementet kan gi retningslinjer.”*

Vi vil for øvrig opplyse om at vi oppfordrer grunneierne til å gi inntil 50 % rabatt på fiskekort for innlandsfisk til ungdommer under 18 år.

§ 19 Fraskillelse av fiskeretten

Våre organisasjoner går sterkt imot at fiskeretten skal holdes tilbake ved salg av statlige eiendommer. Dette bryter med et eldgammelt rettsprinsippet om at fiskeretten følger eiendommen til grunnen og strandlinjen, jmfør gulatingen, frostatingsloven, m.fl.. Atskillelse av fiskeretten fra grunneiendom vil påvirke grunneiers holding til hvordan elvemiljøet påvirkes fra jordbruk/ skogbruk og vilje til å legge til rette for stier, skilter, gapahuker, parkeringsplasser, etc for sportsfiskerne. Dette vil videre redusere kjøpers mulighet til å få et akseptabelt utkomme fra driften av landbrukseiendommen.

§ 23 Fiske på kommunal grunn

Vi minner om at også kommunale eiendommer plikter å gå sammen med andre rettighetshavere om en felles forvaltning av fiskeressursene, når utnyttelsen av fiskeressursene tilsier det, jf § 25. Mange kommunale eiendommer har små fiskeretter, f. eks. med fiske kun på en side av et vassdrag. Mange kommunale eiendommer fristiller seg fra de andre grunneierne langs vassdraget og leier bort fisket til en lokal fiskerforening. Dette fører til dårlig arrondering av fiskeområder i vassdraget og svekker det økonomiske grunnlaget for den lokale forvaltningen.

Våre organisasjoner mener at kommunene best ivaretar sine oppgaver gjennom et samarbeid med de andre fiskerettshaverne langs vassdraget. Dette innebærer at kommunenes inntekter fra fiskekortsalg bør brukes i henhold til elveeierlagets/ utmarkslagets driftsplan.

§ 28 Pålegg om fiskekulturtiltak

Våre organisasjoner er skeptisk til at myndighetene skal kunne pålegge rettighetshaverne å utføre tiltak til vern og utvikling av fiskeressursene. I hvilke situasjoner ser DN for seg at slik tvang kan legitimeres?

§ 25 Organisering og drift av vassdrag

Våre organisasjoner støtter forslaget fra DN's arbeidsgruppe om rettighetshavernes organisering, bestående av representanter fra rettighetshaverne, jordskifteverket og miljømyndighetene. DN har i paragrafens første ledd tatt inn følgende ordlyd:

"I områder som i henhold til § 7 a er utpekt som nasjonale laksevassdrag kan departementet ved forskrift bestemme at det skal utarbeides driftsplan. I forskriften kan det gis nærmere bestemmelser om organiseringen av arbeidet, herunder at fiskeforvaltningen skal delta i arbeidet. Departementet kan i det enkelte tilfelle bestemme at driftsplanen også skal omfatte fjordsystemer utenfor vassdraget"

Våre organisasjoner viser til kravet om deltakelse fra fiskeforvaltningen, noe som kan frata rettighetshaverne styringsmulighet. Vi vil advare mot en for sterk styring i planprosessen, da dette vil øke konfliktene og virker demotiverende for rettighetshaverne.

Våre organisasjoner vil sterkt understreke at vi ønsker ansvar og selvstendighet. Vi foreslår derfor at følgende setning strykes fra paragrafens første ledd: *"I forskriften kan det gis nærmere bestemmelser om organiseringen av arbeidet, herunder at fiskeforvaltningen skal delta i arbeidet."*

§ 26 Vassdrag hvor det gis offentlig støtte til tiltak

DN foreslår følgende ordlyd i paragrafens første ledd: *"Når det gis økonomisk støtte til tiltak fra det offentlige eller fra fiskefondet, kan det som vilkår for tilskudd settes krav om at fiske eller en forholdsmessig andel av fiske skal forvaltes til fordel for allmennheten."*

Våre organisasjoner vil sterkt advare mot at begrepet "kultiveringsarbeid" i første setning endres til "tiltak" jmfør DN's forslag. Dette vil medføre at myndighetene kan stille krav om at fiske skal forvaltes til fordel for allmennheten ved en rekke tiltak i vassdrag, f.eks. fisketrapper, biotopiltak, flomsikring, fiskeutsetting, kalking, bekjempelse av lakseparasitten Gyrodactylus salaris, installasjon av fisketeller, fysisk tilrettelegging langs vassdrag, desinfiseringsstasjoner, utvikling av tilrettelagt sportsfiske, etc.

Våre erfaringer med miljøvernmyndighetenes vilkår om allmennhetens adgang til fiske i kalkede vassdrag er negative og står i konflikt til landbruksmyndighetenes mål om økt næringsutvikling og verdiskaping med basis i landbrukseiendommenes utmarksressurser.

Våre organisasjoner mener det er urimelig å stille vilkår om at fiske skal forvaltes til fordel for allmennheten ved tildeling av tilskudd. Dette vil bidra til økt byråkrati samtidig som at ordningen begrenser rettighetshavernes mulighet til å utvikle tilrettelagt sportsfiske.

Vi vil minne om at til tross for at de fleste tilskuddsordninger i dag ikke stiller vilkår om at fiske skal forvaltes til fordel for allmennheten, er den generelle oppfatningen blant sportsfiskere at allmennheten har god adgang til fiske i norske vassdrag.

§ 37 Forbudte tiltak og fiske- og avlivningsmetoder

Våre organisasjoner støtter DN's forslag om å kun nevne de fiske- og avlivningsmetodene som er tillatt i loven. Våre organisasjoner ønsker ikke å forby noen av de fiske og avlivningsmetodene som i dag er tillatt, inkludert bruk av skytevåpen ved avliving av gjedde.

Våre organisasjoner støtter et forbud mot å bruke åte fra annet vassdrag, jf fare for spredning av arter og smittsomme sykdommer.

§44 Oppgaveplikt

Vi vil første framheve at god fangststatistikk er det viktigste instrumentet vi har for å overvåke fiskebestandene over tid. Våre organisasjoner mener imidlertid ikke at det er svært dramatisk å ikke åpne opp for fiske på eiendommer som ikke sender skriftlig fangstopp-gave. Det blir slik vi ser det ingen parallellitet mellom overtredelse og straff.

Med begrunnelse i dette mener våre organisasjoner at følgende setning strykes:

"I vassdrag eller deler av vassdrag hvor skriftlig oppgave over fangsten ikke innleveres, kan det unnlates å åpne for fiske etter anadrome laksefisk."

Taushetsplikt:

Dersom fangstopplysningene som fiskerettshaverne rapporterer til myndighetene utleveres til ligningsmyndighetene, vil dette kunne påvirke til at det gis uriktige opplysninger om fangstene. Med begrunnelse i dette, ønsker våre organisasjoner at opplysningene i fangstopp-gavene skal underlegges taushetsplikt, og dermed unntas fra opplysningsplikten etter ligningslovens § 6.13 nr 1.

Med hilsen

Finn Erlend Ødegård
Norske Lakseelver

Per Harald Agerup
Norges Bondelag

Arne Jørrestol (sign)
Norges Grunneigar og Sjølaksefiskarlag